

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи
канд. хімічних наук, доц.
Пантелеймонов А. В.

“ 29 ” березня 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФІНАНСИ

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти Другий (магістерський) рівень вищої освіти
галузь знань 07 Управління та адміністрування
(шифр і назва)
спеціальність 073 Менеджмент
(шифр і назва)
освітня програма Адміністративний менеджмент
(шифр і назва)
вид дисципліни за вибором
(обов'язкова/ за вибором)
факультет Економічний

2019 / 2020 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою економічного факультету "20" березня 2019 року, протокол № 3

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Швайко Мар'яна Леонідівна кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Програму схвалено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування

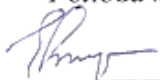
Протокол № 8 від "28" лютого 2019 року

Завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування

 (Глущенко В. В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією економічного факультету
назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол № 7 від "12" березня 2019 року

Голова методичної комісії економічного факультету
 Євтушенко В.А.
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Фінанси» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки:

Другий рівень підготовки (магістр)

1) спеціальність – Менеджмент

Освітня програма – Адміністративний Менеджмент

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни – набуття фундаментальних знань з функціонування фінансів та їх впливу на соціально-економічний розвиток суспільства; вивчення сукупності фінансових відносин, які виражають розподіл і перерозподіл вартості валового внутрішнього продукту і національного доходу на макро- і мікроекономічному рівнях.

1.2. Основні завданнями вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни «Фінанси» є формування цілісної системи знань про сутність, форми прояву та роль фінансів; розуміння основних складових та сучасних тенденцій фінансової політики, механізму функціонування фінансової системи; розуміння закономірностей розвитку державних, корпоративних, міжнародних фінансів, фінансів домогосподарств та фінансового ринку.

1.3. Кількість кредитів:

Для денної форми навчання – 3, для заочної (дистанційної) – 3.

1.4. Загальна кількість годин:

Для денної форми навчання – 90, для заочної (дистанційної) – 90.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
<i>Обов'язкова/ За вибором</i>	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	2-й
Семестр	
3-й	3-й
Лекції	
16 год.	4/4 год.
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	2/2 год.
Лабораторні заняття	
-	-
Самостійна робота	
38 год.	73 год.
Індивідуальні завдання	
20 год.	5 год.

1.6. Перелік компетентностей та програмних результатів навчання

Загальні компетентності

ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні;

ЗК2. Здатність до спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);

Спеціальні (фахові компетентності)

СК1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів;

СК10. Здатність до управління організацією та її розвитком;

Програмні результати навчання

ПРН 4. Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї;

ПРН 5. Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах;

ПРН 11. Забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу

2. Тематичний план навчальної дисципліни

РОЗДІЛ I. Загальна теорія фінансів

Тема 1. Предмет фінансової науки. Фінансові категорії.

Тема 2. Генезис і еволюція фінансів.

Тема 3. Фінансове право і фінансова політика.

Тема 4. Податки. Податкова система.

Тема 5. Бюджет. Бюджетна система.

Тема 1. Предмет фінансової науки. Фінансові категорії.

Предмет науки про фінанси. Фінанси — специфічна форма суспільних відносин. Об'єктивні передумови виникнення і розвитку фінансів. Фінанси як економічна, вартісна, розподільна, історична категорія. Специфічні ознаки фінансів, їх суспільне призначення. Фінансові ресурси як матеріальні носії фінансових відносин. Фінансові категорії як форма наукового пізнання сутності фінансових відносин. Прості і складні фінансові категорії. Взаємозв'язок фінансів з іншими економічними категоріями.

Функції фінансів як виявлення суттєвих ознак, властивостей і суспільного призначення фінансів. Фінансова інформація та її роль у реалізації контрольної функції. Взаємозв'язок розподільної і контрольної функцій. Дискусійні питання щодо функцій фінансів.

Вплив фінансів на розвиток суспільного виробництва. Фінансове забезпечення відтворювального процесу. Форми фінансового забезпечення. Фінансове регулювання і фінансове стимулювання економічних і соціальних процесів. Підвищення ролі фінансів в умовах переходу до ринкових відносин.

Тема 2. Генезис і еволюція фінансів.

Фінанси як історична категорія. Стадії суспільного відтворення. Матеріальні носії фінансових відносин. Історичний характер фінансів як об'єктивної економічної категорії. Виникнення понять державні фінанси, державний бюджет, державний кредит. Податки як первинна форма фінансів. Класична та неокласична теорія фінансів.

Тема 3. Фінансове право і фінансова політика.

Сутність та призначення фінансової системи.

Структура фінансової системи. Характеристика окремих сфер та ланок фінансової системи: фінанси суб'єктів господарювання, державні фінанси, фінансовий ринок, фінанси домогосподарств, міжнародні фінанси.

Зміст і завдання фінансової політики. Фінансова політика України на сучасному етапі.

Фінансовий механізм: сутність та структура.

Управління фінансами: сутність, об'єкти і суб'єкти управління. Органи управління фінансами та їх функції.

Фінансове планування: суть, принципи, методи, завдання.

Фінансовий контроль. Зміст і призначення фінансового контролю. Види, форми, методи фінансового контролю. Органи, що здійснюють фінансовий контроль в Україні.

Фінансове право. Правове регулювання фінансових відносин в Україні.
Фінансова безпека держави.

Тема 4. Податки. Податкова система.

Сутність, призначення та необхідність податків. Функції податків.

Елементи податку. Принципи оподаткування.

Класифікація податків.

Сутність та основні елементи податкової системи. Особливості прямих та непрямих податків. Характеристика основних видів податків в Україні.

Податкова політика України на сучасному етапі.

Тема 5. Бюджет. Бюджетна система.

Система державних фінансів: сутність, структура. Бюджет держави як основна ланка державних фінансів. Сутність бюджету як економічної категорії. Призначення та роль бюджету держави. Функції бюджету.

Бюджетний устрій і бюджетна система. Принципи побудови бюджетної системи. Бюджетний процес: сутність, етапи, учасники. Бюджетна класифікація: сутність, структура. Державний та місцеві бюджети. Сутність, види і принципи бюджетного фінансування. Міжбюджетні відносини.

Сутність і причини виникнення бюджетного дефіциту. Допустимі межі та джерела покриття бюджетного дефіциту. Класифікація бюджетного дефіциту. Стан бюджетного дефіциту в Україні.

Суть і значення державного кредиту. Форми та види державного кредиту. Відмінності державного кредиту від банківського.

Сутність та структура державного боргу. Джерела погашення державного боргу. Методи та принципи управління державним боргом. Стан державного боргу України в сучасних умовах.

РОЗДІЛ 2. Особливості функціонування окремих сфер та ланок фінансової системи

Тема 6. Страхування. Страховий ринок.

Тема 7. Фінансовий ринок.

Тема 8. Фінанси суб'єктів господарювання.

Тема 9. Міжнародні фінанси.

Тема 10. Фінансовий менеджмент.

Тема 6. Страхування. Страховий ринок.

Економічна необхідність і роль страхування в забезпеченні безперервності суспільного виробництва. Особливості фінансових відносин у сфері страхування. Функції страхування. Суб'єкти страхових відносин: страховик, страхувальник, застрахований, отримувач.

Форми і методи страхового захисту. Система страхових фондів. Класифікація страхування за об'єктами і за ознакою ризику. Принципи

обов'язкового і добровільного страхування. Економічна необхідність, значення і види страхування. Умови страхування кредитних і фінансових ризиків.

Страховий ринок. Поняття страхового ринку і його організаційна структура. Учасники страхового ринку. Організаційні форми існування страхових компаній. Державний нагляд за страховою діяльністю в Україні. Ліцензування страхової діяльності. Формування і розвиток страхового ринку в Україні.

Тема 7. Фінансовий ринок.

Сутність фінансового ринку. Функції фінансового ринку. Суб'єкти фінансового ринку.

Структура фінансового ринку та характеристика його складових. Інструменти фінансового ринку.

Регулювання фінансового ринку України.

Сучасні тенденції фінансового ринку України.

Проблеми та перспективи розвитку фінансового ринку України.

Тема 8. Фінанси суб'єктів господарювання

Необхідність і сутність фінансів підприємств. Функції фінансів підприємств та принципи їх організації. Організаційно-правові форми суб'єктів господарювання. Грошові фонди і фінансові ресурси суб'єктів господарювання: особливості їх формування і використання в умовах ринку.

Фінанси неприбуткових організацій. Особливості та завдання неприбуткових організацій. Джерела формування та напрями використання коштів неприбуткових організацій.

Особливості функціонування фінансів благодійних організацій.

Тема 9. Міжнародні фінанси.

Сутність, призначення і роль міжнародних фінансів. Світові фінансові потоки: валютні, кредитні, фінансові ринки. Міжнародна фінансова інтеграція та її вплив на фінансові інтереси країн і регіонів.

Фінансова діяльність міжнародних організацій. Фінанси Організації Об'єднаних Націй і Європейського Союзу.

Міжнародні фінансові інституції: Міжнародний валютний фонд, Група Світового банку (Міжнародний банк реконструкції та розвитку, Міжнародна асоціація розвитку, Міжнародна фінансова корпорація, Агентство з гарантування багатосторонніх інвестицій). Банк міжнародних розрахунків. Європейський Інвестиційний банк, Європейський банк реконструкції та розвитку. їх завдання, сфери діяльності, формування капіталів та ресурсів.

Співпраця України з міжнародними фінансовими інституціями. Проблеми гармонізації фінансів України відповідно до критеріїв і стандартів Європейського співтовариства. Міжнародний фінансовий ринок: міжнародний ринок грошей (валютний ринок), міжнародний ринок кредитних ресурсів, міжнародний ринок цінних паперів.

Тема 10. Фінансовий менеджмент.

Сутність, призначення та функції фінансового менеджменту. Завдання фінансового менеджменту. Фінансові рішення. Об'єкти та суб'єкти фінансового менеджменту.

Фінансова стратегія як складова загальної стратегії підприємства. Послідовність та етапи розроблення стратегії фінансового менеджменту. Тактика фінансового менеджменту. Тактичні цілі і завдання фінансового менеджменту. Принципи фінансового менеджменту. Складові механізми фінансового менеджменту. Системи забезпечення фінансового менеджменту. Методи, важелі та інструменти фінансового менеджменту.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин				
	<i>Денна форма</i>				
	Усього	у тому числі			
		Лекції	Практ	Інд.р.	Сам.р.
Розділ 1. Загальна теорія фінансів					
Тема 1. Предмет фінансової науки. Фінансові категорії.	6	1	1		4
Тема 2. Генезис і еволюція фінансів.	6	1	1		4
Тема 3. Фінансове право і фінансова політика.	8	2	2		4
Тема 4. Податки. Податкова система	8	2	2		4
Тема 5. Бюджет. Бюджетна система	8	2	2		4
Разом за розділом 1	36	8	8		20
Розділ 2. Особливості функціонування окремих сфер та ланок фінансової системи					
Тема 6. Страхування. Страховий ринок.	6	1	1		4
Тема 7. Фінансовий ринок.	8	2	2		4
Тема 8. Фінанси суб'єктів господарювання.	8	2	2		4
Тема 9. Міжнародні фінанси.	4	1	1		2
Тема 10. Фінансовий менеджмент.	8	2	2		4
Разом за розділом 2	34	8	8		18
Контрольна робота	5			5	
Реферат	15			15	
Усього	90	16	16	20	38

3. Структура навчальної дисципліни

<i>Назви тем</i>	<i>Кількість годин</i>				
Заочна форма					
	<i>Усього</i>	<i>у тому числі</i>			
		<i>Лекції</i>	<i>Практ</i>	<i>Інд.р.</i>	<i>Сам.р.</i>
Розділ 1. Загальна теорія фінансів					
Тема 1. Предмет фінансової науки. Фінансові категорії.	7	1	1	0	5
Тема 2. Генезис і еволюція фінансів.	5	0	0	0	5
Тема 3. Фінансове право і фінансова політика.	12	1	1	0	10
Тема 4. Податки. Податкова система	5	1	0	0	4
Тема 5. Бюджет. Бюджетна система	11	1	0	0	10
Разом за розділом 1	40	2/2	1/1	0	34
Розділ 2. Особливості функціонування окремих сфер та ланок фінансової системи					
Тема 6. Страхування. Страховий ринок.	7	0	0	0	7
Тема 7. Фінансовий ринок.	10	1	1	0	8
Тема 8. Фінанси суб'єктів господарювання.	9	1	0	0	8
Тема 9. Міжнародні фінанси.	9	1	0	0	8
Тема 10. Фінансовий менеджмент.	10	1	1	0	8
Разом за розділом 2	45	2/2	1/1	0	39
Контрольна робота	5			5	
Усього	90	4/4	2/2	5	73

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Предмет фінансової науки. Фінансові категорії.	1	1
2	Тема 2. Генезис і еволюція фінансів.	1	1
3	Тема 3. Фінансове право і фінансова політика.	2	-
4	Тема 4. Податки. Податкова система	2	-
5	Тема 5. Бюджет. Бюджетна система	2	-
6	Тема 6. Страхування. Страховий ринок	1	-
7	Тема 7. Фінансовий ринок.	2	-
8	Тема 8. Фінанси суб'єктів господарювання.	2	-
9	Тема 9. Міжнародні фінанси.	1	1
10	Тема 10. Фінансовий менеджмент.	2	1
	РАЗОМ	16	2/2

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Самостійне опрацювання навчального матеріалу шляхом ознайомлення з основною та допоміжною літературою, електронними ресурсами, що представлені в робочій програмі, конспектом лекцій, підготовка до аудиторних занять, опрацювання завдань для самоконтролю)	38	73
2	Підготовка та виконання завдань самостійної роботи, передбачених навчальним планом <i>(всього)</i> :	20	5
	КР	5	5
	Реферат	15	
	Разом	58	78

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

	денна	заочна
1. Класична теорія фінансів.	2	3
2. Неокласична теорія фінансів	2	3
3. Аналіз податкового законодавства в Україні.	2	3
4. Прямі та Непрямі податки, їх склад та характеристика.	2	3
5. Система податкових органів в Україні, їх завдання та функції.	2	3
6. Сутність та органи фінансового контролю.	2	3
7. Відповідальність за порушення податкового законодавства.	2	3
8. Розподіл податків між ланками фінансової системи.	2	3
9. Вплив державної податкової політики на розвиток економіки	2	3
10. Бюджетний механізм, форми і методи мобілізації і використання фінансових ресурсів.	2	3
11. Сучасні тенденції бюджетної системи України.	2	3
12. Фактори, що визначають стан бюджету.	2	3
13. Бюджетна політика, її зміст і мета. Вплив зовнішніх і внутрішніх чинників на бюджетну політику держави.	2	3

14. Джерела та методи формування доходів бюджету.	2	3
15. Організація виконання бюджету.	2	3
16. Методи фінансування бюджетного дефіциту і наслідки їх застосування.	2	3
17. Особливості фінансового ринку у сучасних умовах	2	7
18. Управління державним боргом в сучасних умовах.	2	7
19. Проблеми отримання та повернення міжнародних кредитів.	1	7
20. Стан платіжного балансу України.	1	4
ВСЬОГО	38	73

6. Індивідуальне завдання

Індивідуальні завдання з дисципліни (реферати, розрахункові, графічні, розрахунково-графічні роботи, контрольні роботи, що виконуються під час аудиторних занять та самостійної роботи, курсові, дипломні роботи тощо) сприяють більш поглибленому вивченню теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використання знань для вирішення відповідних практичних завдань.

Індивідуальним завданням для студентів при вивченні навчальної дисципліни «Фінанси» є підготовка рефератів та написання контрольної роботи.

Контрольна робота проводиться після закінчення розгляду 1 та 2 розділу дисципліни «Фінанси»

Написання реферату ставить за мету отримання навичок науково-дослідницької роботи, в процесі якої студент має навчитись самостійно працювати з літературою, науковими публікаціями вітчизняних та зарубіжних вчених, узагальнювати отриману інформацію та логічно викладати свої думки з приводу того чи іншого питання.

Студент вибирає одну з запропонованих тем з наведеного переліку та готує реферат по вибраній темі, у якому він розкриває теоретичні аспекти, досліджує сучасні тенденції розвитку об'єкту дослідження (з детальним аналізом статистичних даних по вибраній), формулює проблеми та перспективи розвитку об'єкту дослідження.

Студент повинен показати, як він вміє приймати і реалізовувати фінансові управлінські рішення на основі забезпечення компромісу інтересів держави, суб'єктів господарювання та домогосподарств.

Написання реферату потребує детального аналізу за допомогою обґрунтованих висновків і рекомендацій.

Реферат складає обсягом до 20 сторінок.

Вимоги до написання реферату:

Перший розділ повинен містити теоретичні питання (обсяг до 3 сторінок).

Другий розділ має бути представлений в практичній формі, де повинен бути проведений аналіз статистичних даних за останні 5 років з виявленням тенденцій розвитку об'єкта дослідження.

Обсяг другого аналітичного розділу повинен складати до 10 сторінок.

Третій розділ рекомендаційний (7-10сторінок) повинен містити структуровані проблеми у галузі об'єкта дослідження та запропоновані шляхи його розвитку.

Загальний обсяг реферату до 20 сторінок друкованого тексту з міжрядковим інтервалом 1,5; шрифт Times New Roman (Times New Roman Cyr) № 14 на аркушах паперу формату А-4. На сторінках залишаються поля таких розмірів: ліве – 30 мм, праве – 15 мм, верхнє та нижнє – 20 мм. Номери сторінок проставляються у верхньому правому кутку.

Титульний аркуш вважається першою сторінкою і не нумерується.

Темі рефератів ПО КУРСУ «ФІНАНСИ»

1. Фінансова політика України в сучасних умовах.
2. Податкова система України.
3. Особливості прямого оподаткування в Україні.
4. Особливості непрямих оподаткування в Україні.
5. Місцеві податки в Україні.
6. Податок на прибуток підприємств в Україні.
7. ПДФО.
8. ПДВ.
9. Акцизний податок.
10. Особливості функціонування фінансів державних підприємств України.
11. Бюджетна система України.
12. Державний бюджет України.
13. Місцеві бюджети України.
14. Місцеві фінанси.
15. Пенсійний фонд України та напрями реформування системи пенсійного забезпечення..
16. Державний кредит.
17. Державний борг в Україні.
18. Проблема бюджетного дефіциту і шляхи її вирішення.
19. Фінанси суб'єктів господарювання та їх розвиток в Україні.
20. Фінансові ресурси підприємств України.
21. Фінанси неприбуткових організацій та їх розвиток в Україні.
22. Фінансовий контроль в Україні.
23. Страховий ринок і його розвиток в Україні.
24. Фінансовий ринок і його розвиток в Україні.
25. Кредитний ринок і його розвиток в Україні.
26. Фондовий ринок і його розвиток в Україні.
27. МВФ (Міжнародний валютний фонд) та співробітництво з ним України.
28. МБРР (Міжнародний банк реконструкції та розвитку) і співпраця з ним України.
29. МФК (Міжнародна фінансова корпорація) співробітництво з нею України.
30. СОТ (Світова організація торгівлі).

31. ООН і особливості її функціонування.

32. Міжнародний фінансовий ринок та його розвиток в умовах глобалізації.

Студент вибираю одне питання з наведеного переліку та готує реферат по вибраній темі, у якому він розкриває теоретичні аспекти, досліджує сучасні тенденції розвитку об'єкту дослідження (з приведенням статистичних даних), формує проблеми та перспективи розвитку об'єкту дослідження.

7. Методи контролю

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи.

Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою.

Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна», контрольні заходи включають:

- поточний
- підсумковий контроль.

Організація поточного контролю знань студентів

Об'єктами поточного контролю знань студентів є:

- систематичність й активність роботи студентів впродовж семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни «Фінанси» на практичних заняттях (грунтовні відповіді у тому числі з підготовкою презентацій, виступи, доповнення, розв'язок задач та кейсів, проходження експрес – тестування по окремих темам курсу);

- виконання завдання самостійної роботи;
- виконання 1 контрольної роботи протягом семестру.
- написання реферату.

При *контролі самостійної роботи* оцінюванню будуть підлягати роботи, виконані студентами при підготовці до практичних завдань. Види робіт та характер завдань (самостійне опрацювання окремих питань дисципліни, вирішення завдань) визнаються викладачем у процесі вивчення дисципліни протягом семестру. Оцінюванню підлягають відповіді студентів в процесі експрес-контролю або під час обговорення питань.

Поточний контроль знань студентів заочної форми навчання здійснюється у формі перевірки виконаної студентом самостійної роботи на практичних заняттях та написання 1 контрольної роботи.

Критерії оцінювання контрольних робіт:

Контрольна робота є письмовою роботою студента, яка охоплює вже вивчений матеріал першого та другого розділу (1-10 теми).

Контрольна робота для денної форми навчання складається з: теоретичного питання (оцінюється максимум 2 бали), 5 тестових питань закритої форми з одним або декількома варіантом відповіді (1 бал за кожену

вірну відповідь, 0 - за невірну) і 5 тестових питань, в яких необхідно визначити вірне чи невірне твердження (1 бал за кожен вірну відповідь, 0 - за невірну), та одного творчого питання (максимум 3 бали).

Таким чином максимальна кількість балів, яку можна отримати за КР для денної форми навчання складає : $2+5+5+3=15$ балів.

Контрольна робота для заочної форми навчання складається з: теоретичного питання (оцінюється максимум 10 балів), 5 тестових питань закритої форми з одним або декількома варіантом відповіді (1 бал за кожен вірну відповідь, 0 - за невірну) і 5 тестових питань, в яких необхідно визначити вірне чи невірне твердження (1 бал за кожен вірну відповідь, 0 - за невірну), та одного творчого питання (максимум 10 балів).

Таким чином максимальна кількість балів, яку можна отримати за КР для заочної форми навчання складає : $10+5+5+10=30$ балів.

Реферат максимально оцінюється у 15 балів, якщо у ньому вірно та повно розкриті всі питання, визначено сучасні тенденції, проблеми та перспективи об'єкту дослідження з переліку запропонованих тем.

Таким чином максимальна кількість балів, яку можна отримати продовж семестру: **60 балів.**

Для денної форми навчання: 30 (максимальна оцінка аудиторної роботи за розділом 1 та 2)+ 15 (КР) +15 (реферат)= 60 балів.

Для заочної форми навчання: 30 (максимальна оцінка аудиторної роботи за розділом 1 та 2)+ 30 (КР) = 60 балів

Підсумковий контроль, що проводиться у формі заліку, відповідно до графіку навчального процесу, максимально оцінюється в **40 балів.**

Критерії оцінки знань: Залік проводиться в письмовій формі.

Критерії оцінювання відповідей студентів при підсумковому контролі:

На підсумковому контролі, студенти повинні виконати завдання залікового завдання за такою структурою:

Кожне залікове завдання з навчальної дисципліни «Фінанси» складається з 5 завдань:

1 завдання. Дати розгорнуту та вичерпну відповідь на теоретичне питання (в кожному варіанті – вони різні і охоплюють всі теми курсу);

2 завдання. 5 тестових завдань, в яких необхідно визначити і зафіксувати письмово правильними (П) чи неправильними (Н) є наведені твердження

3 завдання. 5 тестових завдань, в яких необхідно знайти та зафіксувати письмово всі вірні відповіді

4 завдання. Письмово дати визначення названої фінансової категорії чи поняття чи закінчити речення (2 питання).

5 завдання. 1 Творче завдання, де потрібно дати розгорнуту та вичерпну відповідь на творче питання (в кожному варіанті – вони різні і охоплюють всі теми курсу).

Максимальна кількість балів по кожному завданню становить:

1 завдання – 6 балів;

2 завдання – 10 балів (сумарна оцінка правильності відповідей на 5 тестів, кожен з яких максимально оцінюється в 2 бали);

3 завдання - 10 балів (сумарна оцінка правильності відповідей на 5 тестів, кожен з яких максимально оцінюється в 2 бали);

4 завдання - 4 бали (сумарна оцінка правильності відповідей на 2 завдання, кожне з яких максимально оцінюється в 2 бали).

5 завдання- 10 балів.

Сумарна оцінка по письмовій заліковій роботі виставляється наростаючим підсумком:

1. Окремо оцінюється кожен вид запропонованих завдань виходячи з приведеного вище критерію оцінки;

2. Оцінки (бали) по кожному виду завдань складаються і формують підсумкову оцінку залікової роботи.

8. Схема нарахування балів

для денної форми навчання

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання													Залік	Сума
Розділ 1					Розділ 2					Контрольна робота, реферат передбачені навчальним планом		Разом		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	КР1	Реферат			
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	15	15	60	40	100

T1, T10 ... – теми розділів.

для заочної форми навчання

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання													Залік	Сума
Розділ 1					Розділ 2					Контрольна робота, реферат передбачені навчальним планом		Разом		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	КР1				
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30		60	40	100

T1, T10 ... – теми розділів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для дворівневої оцінювання	шкали
50- 100	зараховано	
1-49	незараховано	

9. Рекомендована література

Основна:

1. Конституція України Затверджена // Режим доступу: zakon1.rada.gov.ua
2. Бюджетний кодекс України // від 8.07.2010 р. № 2456-VI // Режим доступу: zakon1.rada.gov.ua
3. Податковий кодекс України // від 19.05.2011 р. № 3393-VI // Режим доступу: zakon1.rada.gov.ua
4. Закон України «Про банки та банківську діяльність» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
5. Закон України «Про Національний банк України» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14>
6. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні»// <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96-%D0%B2%D1%80>
7. Закон України «Про Державний бюджет України» на відповідний рік.
8. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>
9. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»// <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>
10. Закон України «Про недержавне пенсійне забезпечення» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1057-15>
11. Закон України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12>
12. Закон України «Про страхування» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80>
13. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>
14. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>
15. Положення про Міністерство фінансів України» <https://www.kmu.gov.ua/npas/61851764>.

16. Указ Президента України «Про національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг» від 23.11.2011 р. № 1070/2011.

17. Указ Президента України «Про національну комісію з цінних паперів та фондового ринку» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1063/2011>

18. Закон України «Про валюту і валютні операції» 2473-VIII від 21.06.2018 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19>

19. Бюджетна система: підруч. / за наук. ред. В.М. Федосова, С.І. Юрія. – К.: Центр учбов. літератури; Тернопіль: Екон. думка, 2012. – 871 с.

20. Глущенко В.В., Глущенко А.С., Глущенко О.В. Фінанси у рисунках, схемах і таблицях: Навч. посіб.- Львів: «Магнолія 2006», 2012.-344 с.

21. Глущенко А.С. Фінанси: Навч. посіб./А.С.Глущенко/, Львів «Магнолія 2006», 2014. - 440 с.

22. Фінанси: Підручник / За ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. –2-ге вид. перероб. і доповн. - К.: Знання, 2012. – 687 с.

23. Фінанси: практикум для студ. усіх напрямів підготовки (крім 6508, 6508/1) навч.-метод. посіб. / О.Р. Романенко, Л.П. Даниленко, Л.П. Гладченко [та ін.]. – К.: КНЕУ, 2015. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://irbis.kneu.edu.ua>

24. Юхименко П.І., Федосов В.М., Лазебник Л.Л. та ін. Теорія фінансів: Підручник / За ред. проф. В.М. Федосова, С.І. Юрія. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 576 с.

25. Коваленко Д.І. Фінанси, гроші і кредит: теорія і практика [текст]: навч. посіб./ Д.І. Коваленко, В.В. Венгер — К.: „Центр учбової літератури”, 2013 — 578 с.

Додаткова

1. Базилевич В.Д., Баластрик Л.О. Державні фінанси: навч. посібник. – К.: Атіка, 2002. Бровкова Е.Г., Продивус И.П. Финансово-кредитная система государства. - К.: Сирин, 1997
2. Боди Зви, Мертон Роберт. Финансы. Пер. с англ.: Уч. пособие. - М.:Издательский дом "Вильямс", 2000
3. Буряченко А.С. Фінансовий потенціал регіонального розвитку: монографія / А.С.Буряченко. – К.:КНЕУ, 2013. – 342 с.
4. Грицяк І.А. Право та інституції Європейського Союзу: Навч. посіб. – К.: К.І.С., 2004. – 260 с.
5. Львовчкін С.В. Фінансова думка України. Енциклопедія / С.В.Львовчкін, В.М.Федосов, С.І.Юрій, П.І.Юхименко; авт. передм. А.А.Чухно; за наук. ред. д-ра екон.наук, проф. В.М.Федосова – Київ: Кондор; Тернопіль: Економічна думка 2010. – У 3- т.
6. Луніна І.О. Диверсифікація доходів місцевих бюджетів: [монографія]. - К.:2010. – 320 с.
7. Мусис Н. Усе про спільні політики Європейського Союзу: Пер. з англ. – К.: К.І.С., 2005. – 466 с.

8. Павлюк К.В. Бюджет і бюджетний процес в умовах транзитивної економіки України: Монографія. – К.:НДФІ, 2006.- 586 с.
9. Фінанси підприємств: Підручник /Керівник авт. кол. і наук. ред. А.М. Поддєрьогін. восьме вид., перероб. та доп. – К.: КНЕУ, 2013 – 519с.
10. Миргородська Л.О. Фінансові системи зарубіжних країн.: Навчальний посібник. – К.:ЦНЛ, 2003

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Офіційний сайт Міністерства фінансів України // Режим доступу: <https://minfin.gov.ua>
2. Офіційний сайт Національного банку України// Режим доступу: <https://bank.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України// Режим доступу: <http://sfs.gov.ua>
4. Офіційний сайт Державної казначейської служби України// Режим доступу: <http://treasury.gov.ua>
5. Офіційний сайт Державної служби статистики України// Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
6. Національна комісія з цінних паперів і фондового ринку // Режим доступу: <http://www.nssmc.gov.ua>
7. Національна комісія, яка здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг // Режим доступу: <http://nfp.gov.ua>
8. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.library.edu-ua.net.
9. Національна парламентська бібліотека України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nplu.org/>.
10. Книжкова палата України імені Івана Федорова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrbook.net/>.
11. Бібліотеки в мережі Internet [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://library.zntu.edu.ua/res-libr-el.html>.
12. Державна науково-технічна бібліотека України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ntbu.ru/>.
13. Центральна наукова бібліотека ХНУ імені В. Н. Каразіна [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.library.univer.kharkov.ua/OpacUnicode/index.php>.
14. Харківська державна наукова бібліотека імені Короленко [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://korolenko.kharkov.com/>.
15. Бібліотека Конгресу США [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.loc.gov/>.
16. Національна бібліотека Франції [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.bnf.fr/ – Bibliothèque Nationale BNF).
17. Британська бібліотека [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.bl.uk/.

